



דברי תורה וחינוך

את פירות פלאות

חיי שרה | נעמה כהן

מנהלת כפר הנוער איילת השחר

בס"ד

"יהיו חיי שרה מאת שנה, ועשרים שנה ושבע שנים"

בפרשה זו עולה שאלה משמעותית שאמורה להטריד כל לומד תורה: אין כותרת רחוקה יותר מתוכן הפרשה מאשר השם של פרשת השבוע שלנו. הפרשה נקראת "חיי שרה", אך היא מתחילה ברגע שאחרי מותה של שרה. בעוד ששם הפרשה מבטא את החינויות של שרה, הפרשה אינה אומרת מילה אחת על חייה, ואדרבה, מספרת על הטרדיה שהובילה למותה הפתאומי ולכך שאברהם אבינו נותר לבדו עם יצחק.

התמיהה גדולה הרבה יותר: יהיה מי שיאמר כי יש כאן אפילו חלילה 'לעג לרש'. לא רק שפסוקי הפרשה אינם מספרים על חיי שרה, אלא עוד יותר מכך: בכל פסוק ופסוק בפרשה, שרה הולכת ומתרחקת מהזיכרון. עם כל אחד מסיפורי הפרשה, שרה הופכת להיות היסטוריה רחוקה.

אברהם קונה את מערת המכפלה, מחפש אישה לבנו יצחק, יצחק מתחתן עם רבקה והיא אף "ממלאה" את מקומה ו'ביאה יצחק האהלה שרה אמו, ויצחק את רבקה ונתה לו לאשה ויאבה, וינחם יצחק אתרי אמו'. הלאה...

הסיפור השלישי הוא הקשה ביותר: אברהם אבינו נושא אישה אחרת ונולדים לו ממנה שישה ילדים.

הרבי מליובאוויטש מסביר בצורה נפלאה את שם הפרשה "חיי שרה": רגע אחרי מותה הפתאומי של שרה, אברהם אבינו פועל להנציח אותה ולממש את תמצית חייה. הוא עושה אחרי מותה את מה שלא הספיק לעשות עבורה בחייה.

בין אברהם ושרה ניטש וויכוח עז. הם היו נשואים במשך יותר ממאה שנה, אך ראו אחרת את תכלית החיים.

התורה עצמה מספרת על כך: פעם שרה ראתה את ישמעאל "מצחק" עם יצחק, ודרשה בתוקף מאברהם לגרש אותו מהבית. אברהם התנגד לה באותה עוצמה בדיוק. הוויכוח לא פסק עד שהקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו נאלץ להתערב ולעשות 'שלום בית'.

הוויכוח ביניהם היה תהומי: אברהם היה אדם אוניברסלי, "אב המון גויים". אברהם היה אבא של ישמעאל והיה נשוי להגר שהייתה בתו של פרעה מלך מצרים. אברהם דיבר על האנושות בכלל. החלום של אברהם היה שלא יהיה אדם בעולם שלא ישמור את שבע המצוות של בני נוח. אברהם שאף לעורר את האנושות כולה לאמונה בקיומו של א-ל אחד ולהתרחקות מוחלטת מעבודת אלילים.

שרה, לעומת זאת, הייתה פרטיקולרית. היא הייתה אימא של יצחק. היא הייתה נשואה רק לאברהם אבינו. שרה חלמה על עם ישראל. לפני שאנו דואגים לעולם כולו, בוא נדבר על הילדים שלנו. בוא נדבר ארץ ישראל.

לאורך חייה של שרה, אברהם היה מסור כל כולו למשימה שלו, להפיץ את האמונה בקרב כל יושבי תבל. אך מרגע מותה של שרה, אברהם עוזב את כל התכניות שלו ועובר להנציח את שרה

הסיפור הראשון הוא שאברהם קונה את מערת המכפלה בארץ ישראל. זה הצעד הראשון כדי להקים את העם היהודי. עד עתה הרעיון היהודי היה רק אידיאה, רעיון תיאורטי בראש של אברהם ושרה. עכשיו היהדות הפכה להיות רשומה בטאבו, עם 'קושאן' בארץ ישראל. ליצחק אבינו יש חלקת קרקע ששייכת רק לו ולעם היהודי. יש לו 'ציון', אליו הוא יכול להיכנס בלילה ולשפוך את לבו.

הצעד השני הוא לחתן את יצחק ולבנות את הדורות הבאים של העם היהודי.

ואז מגיע הצעד החשוב מכולם: אברהם מתקרב לסוף ימיו וכותב את הצוואה שלו. עריכת צוואה היא רגע האמת. כאן אי אפשר להתחמק. אברהם חייב להכריע מי הילד העיקרי שלו: יצחק או ישמעאל? יצחק או שרה או הגר? שרה או קטורה? – והתורה מספרת: "וייתן אברהם את כל אשר לו ליצחק, ולבני הפילגשים נתן מתנות וישלחם מעל יצחק בנו". הסיום המהמם של פרשת חיי שרה הוא בכך שאברהם אבינו מכריז בפעם הראשונה כי "אברהם הוא שרה ושרה היא אברהם".

אנחנו נמצאים בתקופה קשה וכאובה, בה רבו החללים, ועולה השאלה איך נזכור אותה? איך ננציח את אלו שהשאירו חלל בצעירותם?

נזכור אותם לא על ידי מותם אלא על ידי חייהם. נמשיך את מה שהם עשו, האמינו בו, תמצית אישיותם בחיים שלנו פה בארץ. שיהיה מותם-חיים.